

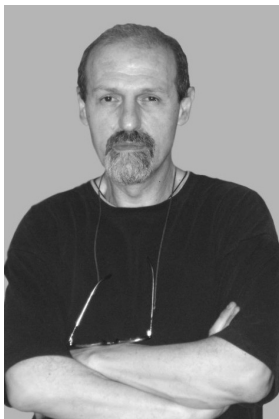
Александар Ђаја

БИЛО ЈЕДНОМ У СРБИЈИ

позоришни комад с певањем

(Ово је *римерк* верзија комада *Српски рулеј* који је први пут приказан на сцени Народног позоришта “Љубиша Јовановић” у Шапцу, 06. 12. 1983. године, у режији Бранислава Мићуновића.
Текст сонгова: Александар Ђаја)

Београд,
Јул, 2007.

Рођен је 1954. године у Београду, где је и дипломирао на одсеку за драматургију, Факултета драмских уметности, 1979. године. Члан је Удружења драмских писаца Србије. Био је директор Народног позоришта у Приштини 1992/93. године. Од 1996. године ради као драматург Позоришта на Теразијама у Београду.

Аутор је више позоришних комада, изведених у Београду и у другим градовима Србије: *Између* (Београд, 1976), *Веронезе* (Београд, 1977), *Српски рулет* (Шабац, 1983), *Ноћ вешишца* (Београд, 1986), *Бој њејлова* (Зајечар, 1989), *Бишка за Сењак* (Београд, 1989), *Бумбаров леи* (Београд, 1992), *Јанковац – њојојљени свеи* (Зајечар, 1995), *Живој Јевремов* (Београд, 2006) и *Поврашак кнежевој сокола* (Крагујевац, 2006). За комедије *Бишка за Сењак* и за драму *Јанковац – њојојљени свеи*, добио је награде за Најбољи драмски текст на конкурсима Удружења драмских писаца Србије, за 1989. и 1990. годину. Написао је тридесетак радио-драма (*Своме ојачасиџу*, *Галакџичка ѓрозница*, *Позвони и џуцај*, *Милован Глишић*, *Свеи боџаља*, *Nulla dies sine experientium*, *Одбрана и џројаси Бодроџа*, *Јакл се враћа кући*, итд...) емитованих на програмима Радио Београда и Радио Новог Сада. Као стални сарадник Школског програма ТВ Београд од 1981. године, реализовао је више стотина сценарија у оквиру најпознатијих серија за децу: *Коцкица*, *Чик њоџоди*, *Дечеј иџре*, *Ојкри-*

валица, Животи сјорџиској коња, Дворови Београда, Ајом по ајом, Змајева библиотеке, Гесјовни буквар, Влакна и шексџил, Зооџека, итд... Сарађивао је и у Забавном програму ТВ Београд (серија: Поноћни џакси, Међа-хџи...), док је за Играни програм написао сценарио за ТВ филм Паланка у џланини, према роману Анђелије Лазаревић. Аутор је сценарија за играну серију Мансарда, емитовану на Првом програму РТС-а.

У листу “Борба” написао је око од две стотине чланака као аутор колумне: “И то се дешава”. Добитник је “Борбине” награде за есеј за 1999. годину. Сарађивао је и у другим новинама и часописима (“Драма”), објављивао текстове на Интернет сајтовима; у часопису “Сцена” објављени су му драмски текстови: Биџка за Сењак и Јанковац – џоџоџљени свеџи, а у едицији “Савремена српска драма” текстови: Језеро, Веронезе, Животи Јевремов, Ла Герилла, Бладољуб II, Повраџак кнежевој сокола, Јанковац – џоџоџљени свеџи и Биџка за Сењак

Александар ЂАЈА

БИЛО ЈЕДНОМ У СРБИЈИ
позоришни комад с певањем

ЛИЦА

КРАЉ СРБИЈЕ

КРАЉИЦА СРБИЈЕ

МАРКО, официр

ВЛАДИМИР, официр

ГАВРИЛО, официр

ПУКОВНИК, командант VI пука Драгачевске дивизије

СОЊА, Маркова девојка

АНА, Маркова мајка

КАРОЛИНА, власница кафане “Код крваве секире”

ДОКТОР, Краљев психоаналитичар

ХОРОВОЂА (САВЕТНИК, КАПЕТАН ВАТРОГАСАЦА)

ХОР ОФИЦИРА

Дешава се у Србији, у Београду, с почетка 20. века. Лица и догађаји су измишљени, а свака сличност са стварним лицима и догађајима је намерна. Аутор прихвата одговорност за извесну дозу сатиричности и цинизма према стварним историјским догађајима на српском Двору тога доба – али, он их користи у најбољој намери, као опомену будућим нараштајима да се тако нешто (у стварном или метафоричком смислу) у Србији више никада не догоди. На жалост, од првобитне верзије комада, па до ове – догађало се.

ИСТОРИЈСКИ СОНГ

Историја – сви се ђаци слажу,
Јесте предмет тежак, ал' необично леп.
Опрезно, молим, старији нам кажу,
Не знаш где је код ње глава, а где реп?

Не знаш шта је било, после неког рата,
Добићеш “кеца”, не помаже ни Бог.
А за оно пре, то је мање важно,
Нећемо сад баука правити од тог.

Сутрадан дође учитељ нови,
Цео разред у чуду га гледа.
Кечеви пљуште, ђацима је јасно,
Лекције су погрешне учили од реда.

Наново код куће сви обрну књиге
И ратове поставе на права места.
Ујутру, у школи, опет нова лица –
Буни, брате, децу, та промена честа!

Јер, док похваташ све конце,
Већ је неко доле притиснуо зонце.

ПРОЛОГ

Кафана код “Крваве секире”. У кафани су Пуковник, Марко, Владимир, Гаврило, Каролина и Хор официра.

ПУКОВНИК: Христос воскресе!

ХОР

ОФИЦИРА: Ваистину!

ПУКОВНИК: Браћо официри, моји војници! Дижем ову чашу на овај свети дан и наздрављам вама, наздрављам славном VI пуку Драгачевске дивизије, нашем Краљу и отаџбини Србији! Наздрављам и нашој дражесној домаћици Каролини! Нека нас дани који наилазе напокон уједине у снази, љубави, и за добробит земље наше, сада и на вјеки вјеков, амин!

ХОР: Живели, госн Пуковниче!

Улази Соња.

МАРКО: Господине Пуковниче, ја... ја плаћам следећу туру!

ГАВРИЛО: Ја плаћам све следеће туре, ако нам Соња запева! *Ойшше одобравање. Соња ђева. С њом у дуејту ђевају Пуковник и Каролина. Буран айлауз на завршејку ђесме.*

КАРОЛИНА: Пуковниче, ви сте човек с каквим сам одувек желела да певам у Србији! Ех, да нам је овде више таквих...

ПУКОВНИК: Биће, јер, будућност припада нама! Живели!

ВЛАДИМИР За Пуковника!

ХОР

ОФИЦИРА: За Пуковника!

Улази Хоровођа.

ХОРОВОЂА: Његово Величанство, Краљ Србије!

Сви сјану у сјав “мирно”. Уђу Краљ и Докћор.

КРАЉ: Погледајте, драги Докторе, типична српска кафана... Ах, Пуковниче, и ви сте ту?

ПУКОВНИК: На служби, Ваше величанство!

КРАЉ: Да вас упознам: Командант VI пука Драгачевске дивизије, моја десна руко, г-ин пуковник Пуковник!... Г-дин доктор Доктор, овлашћени психоаналитичар из Брисела, ког сам тако жељно ишчекивао.

- ДОКТОР: Чуо сам све најлепше о вама, г-осн пуковниче Пуковниче. Сигуран сам да ћемо се током мог кратког боравка у Србији лепо спријатељити.
- КРАЉ: Кратког?! Таман посла, шта причате? Доктор је управо стигао у Београд и ја сам искористио данашње ускршње преподне да бих му показао културно-историјске знаменитости наше престонице.
- ДОКТОР: Заиста сам импресиониран: Теразије, Калемегдан, Зоолошки врт...
- КРАЉ: Газдарице, имате ли неко пиће за свог Краља?
- КАРОЛИНА: Ваше величанство, шта год пожелите...
- КРАЉ: Један домаћи... виски с ледом. Ви, докторе?
- ДОКТОР: Једну вотку, молићу лепо...
- КРАЉ: Пуковниче?
- ПУКОВНИК: 'ладно пиво!
- КРАЉ: А за осталу господу официре?
- ХОР
- ОФИЦИРА: 'ладно пиво.. !
- КАРОЛИНА: Дакле, виски, вотка и... буре 'ладног пива! Одмах, Ваше величанство!
- КРАЉ: Даке, господине Пуковниче, какво је стање међу мојим верним официрима?
- ПУКОВНИК: Никад боље, Ваше величанство. Морал је на највећој могућој висини, а борбена готовост ко у време најкрвавијих ратова.
- КРАЉ: Чујете, Докторе, рекао сам вам да је у Србији власт најбоље занимање.
- КАРОЛИНА: Изволите, пиће за све, Ваше величанство!
(Послужи њиће)
- КРАЉ: (Наздрављајући)
Е, па онда, да смо живи и здрави...
- ХОР
- ОФИЦИРА: Дабогда!
Сви пију. Краљ подиже чашу.
- КРАЉ: У част светог празника нашега Господа, Исуса Христа и наше домовине Србије! Као што је он васкрсао из гроба, тако ћемо и ми превазићи наше садашње

тешкоће, субјективне слабости објективну неспособност, показаћемо целокупној светској заједници и шире да смо способни да се успешно носимо у... у... носимо са свим оним што омета наш развој и просперитет, срећу и благостање наших радних људи и грађана. Показаћемо да нећемо посустати на даљој изградњи демократског развоја наше земље, путу ка Европској унији и евроатлантским интеграцијама, као да ћемо да краја унапредити и успешно окончати нашу сарадњу са Хашким трибуналом!

(Айлауз)

Показаћемо нашим непријатељима свих боја и облика као и нашим пријатељима у Европи и Америци који ће да нам отму Косово и Метохију да је демократска свест наших људи довољно јака да се одупре свим провокацијама припадника и симпатизера бившег режима – а тамо да свест поклекне, ускочиће, разуме се, војска и полиција! Желим, браћо и сестре, у овом часу да поделим са вама свој безгранични оптимизам. Живели, и нека Бог чува јединствену и недељиву Србију!

СВИ: Живели, Ваше величанство!

КРАЉ: Господине пуковниче, вама је, верујем, познато колико ценим ваше војничке и људске врлине?

ПУКОВНИК: Али, Ваше величанство...

КРАЉ: Знам, знам, дужност... Ипак, ово је више од тога. Зато бих на данашњи дан желео да вам навестим једну велику новост.

Краљ и Пуковник се издвоје. Докѿор на другој сѿрани кришом ѿриђе Каролини.

ДОКТОР: Госпођо, пена је прелила преко ивице чаше...

КАРОЛИНА: Тако је, Докторе.

ДОКТОР: Време је.

КАРОЛИНА: Не смемо више да оклевамо.

ДОКТОР: У реду, нека онда свако испије своју чашу до дна. Надам се даје наш договор јасан?

КАРОЛИНА: Моја кафана “Код кржаве секире” постаће највећи бордел на Балкану?

ДОКТОР: И више од тога: постаје највећој бордел, хотел и конгресни центар у целом демократском свету!

КАРОЛИНА: Онда ће све бити како је договорено.

Враћају се Краљ и Пуковник.

ПУКОВНИК: Ваше величанство, већу и значајнију новост збиља нисте могли да ми саопштите...

(Подигне чашу)

... За будућег престолонаследника Србије!

КРАЉ: Живели!

КАРОЛИНА: *(Соњи)*

Хајде, запевај нешто, што си се укочила?

Соња почне да њева.

КРАЉ: Докторе, имате изузетну прилику да уживо видите и чујете део српског фолклора.

ПУКОВНИК: Изворни таленат, Ваше величанство.

Соња заврши њесму. Айлауз.

КРАЉ: Збиља, пријатно је овде код вас, господине Пуковниче, али време, обавезе на Двору...

ПУКОВНИК: Нећете, ваљда, да нас напустите сада, кад је најинтересантније?

КРАЉ: Други пут, други пут... Докторе, полазимо, Европа чека на нас! Пуковниче, постарајте се за рачун... Српски официри, на месту вољно!

Краљ, Доктор и Хоровођа изађу.

ПУКОВНИК: Чекају нас тешко дани одлуке, браћо официри. Али, уздајте се у мене. Сабља чува Србију!

Заттамњење

УПИТНО – ЗАПИТНИ СОНГ

Негде је запело: ко
где
како
зашто?

Негде је зашкрипало: ко
где
како
зашто?

Нешто се запетљало: ко
где
како
зашто?

Неко је посумњао: ко
где
како
зашто?
У шта?

Одговора има, одговора нема –
Крваву пуч и даље се спрема.

ПРВА СЛИКА

Маркова соба. Марко и Соња у кревету. Куцање на вратицама.

КАРОЛИНА: *(Off)*

Господине, господине... !

МАРКО: А? Ко је?

КАРОЛИНА: *(Off)*

Рекли сте да вас пробудим у осам. Осам је прошло, а знате како се каже: ко рано рани, две среће граби!

МАРКО: Осам? А, на чијем сату, госпођо?

КАРОЛИНА: *(Off)*

На оном мом у предсобљу...

МАРКО: Тај ваш у предсобљу, госпођо, можете да ставите себи у...

КАРОЛИНА: *(Off)*

Ију, барабо официрска... !

МАРКО: Пазите како се изражавате, пробуразићу вас својом сабљом.

КАРОЛИНА: *(Off)*

Ухватиш се за сабљу, коњушару један, пази добро да ми и следећи месец не седиш ту!

СОЊА: Свако јутро иста песма.

МАРКО: *(Усћане из кревета)*

Соња, зашто јој ти плаћаш кирију кад станујеш код мене?

СОЊА: Врло духовито. Дођи, загрли ме.

МАРКО: Не могу, бре, Соња, више. Погледај ме како сам се спарушио, ни сабљу више не могу да прикачим како треба, непрестано ми спада.

СОЊА: Када ћеш да опереш те крпе?

МАРКО: Које крпе?

СОЊА: Те које си навукао на себе као последњи клошар!

МАРКО: Та “крпа” је униформа српског официра VI пука Драгачевске дивизије!

СОЊА: То на теби је легло бува.

МАРКО: Излази!

- СОЊА: Шта да радим?
- МАРКО: Да напустиш кревет, полако, у групама од по један.
- СОЊА: Не пада ми на памет.
- МАРКО: Марш напоље!
- СОЊА: *(Усїане)*
Па да, господин ме искористио, па ме сада одбацује као старе новине.
- МАРКО: Не знам ко је кога искористио...
- СОЊА: Слушај, крајње је време да постанеш малко пристојнији. Јер, кад постанем славна глумица, мораћу да имам и адекватног љубавника.
- МАРКО: Знаш кад ћеш ти да постанеш славна глумица?
- СОЊА: Знам. Ускоро.
- МАРКО: Кад бандера пролиста!
- СОЊА: Да те питам ја нешто, фрајеру: шта ти уображаваш, ко си, бре, па уопште ти? Погледај се у огледало: ко да те поплава избацила!
- МАРКО: Ко ми каже? Кафанска певалка која хоће да постане Сара Бернар? Лижеш дупе директору позоришта само да би на сцену могла двапут да изнесеш тацну са чајем. Серем ти се ја на такву уметност.
- СОЊА: И ја теби на твоје официрско понашање...
(Почне да њлаче)
- МАРКО: Соња, шта ти је?... Соња, Соњице... Схвати, очекујем неко друштво и треба да будемо сами... За твоје добро је да не треба да будеш овде... Соња, Соња, престани – милу ти мајку јебем!
- СОЊА: Педеру, педерчино, само ово да ти кажем: ако ти се у животу нешто деси, ако те нешто чвркне по тој твојој уображеној тинтари, немој мене да тражиш, јеси ли чуо? Никакву психолошку помоћ нећу тада да ти пружим у одсудном моменту!

Соња изађе, сусревши се њри њом са Марковом мајком, Аном, која је ошїрашї њозледом.

- АНА: Здраво, сине, шта се то дешава?
- МАРКО: Само си ми ти била потребна.
- АНА: Као да ниси одушевљен мојом посетом?

- МАРКО: Немогуће! Зар се на мом лицу не примећује одушевљење?
- АНА: Заиста, Марко, како се сналазиш у овом свињцу?
- МАРКО: Њухом, мама.
- АНА: Красно! Отац и ја смо ти пружили боље васпитање, али сам те после његове смрти, на жалост, потпуно испустила уз руку.
- МАРКО: На Двору је вазда било пречих ствари.
- АНА: Твоја ме иронија не погађа. Могу ли да отворим прозор?
- МАРКО: Прозор не отварамо, им пуно ђубрета напољу. Зашто си дошла?
- АНА: Морам ли да имам разлог како бих посетила свог сина?
- МАРКО: Да, када си ти у питању, мама.
- АНА: Како грешиш, како само грешиш...
- МАРКО: Чега има новог на Двору?
- АНА: Њихова величанства никако не могу да схвате овај живот који водиш.
- МАРКО: А, какав ја то живот водим?
- АНА: Хм, како да кажем... транспарентан
- МАРКО: Шта ти то значи?
- АНА: Ето, о томе и говорим...
- МАРКО: У реду, пређи на ствар.
- АНА: Добро. Укратко, Краљ и ја смо се сложили да би у овом тренутку прекоманда за тебе била најбоље решење.
- МАРКО: За мене, или за вас? За тебе и твог Краља? Уосталом, мени је свеједно, то више нема значаја...
- АНА: Теби не може да буде свеједно, јер цео Београд зна ко је био твој отац!
- МАРКО: Нисам на то мислио...
- АНА: На шта год да си мислио, више не можеш да живиш у оваквом куплерају.
- МАРКО: Да ли краљевски куплерај другачије изгледа?

- АНА: Ја се не повлачим са кафанским певаљкама и пропалим глумицама!
- МАРКО: Не, ти се повлачиш са лудим краљевима...
- АНА: Марко, не знаш шта говориш!
- МАРКО: Молим те, мама, обавестила си ме за прекоманду. Шта још хоћеш?
- АНА: Марко, сине мој, хоћу да те упозорим.
- МАРКО: Упозориш, на шта?
- АНА: Остави се политике. Јеси ли заборавио шта је било с твојим оцем?
- МАРКО: Нисам. Неко треба да заврши његов посао.
- АНА: Због тог “његовог посла” ја се већ годинама понижаваам на Двору!
- МАРКО: Нисам сигуран да бар ни мало не уживаш у томе...
Ана му ојали шамар! Марко се ухватио за образ, смејући се...
- АНА: Ти си идиот!
- МАРКО: Бога ми, мама, имаш исувише тешку руку за тако крхку даму.
- АНА: Да мене нема не би ни коње чувао, а камоли био официр VI пука! А све то због твог дичног оца који је у Србију хтео да уведе демократију!
- МАРКО: Имао сам утисак да га цениш...
- АНА: Ценила сам га као мушкарца и мужа, а као политичара, бљак... ! У овој земљи сваки је сељак на пијаци бољи политичар од министара који се шепуре у фраковима, као пингвини. Уосталом, шта се нас више тиче политика? Нама је Краљ користан и потребан.
- МАРКО: Сада ми је јасно да је то истина.
- АНА: Које?
- МАРКО: Оно што се прича. Да Краљу само поред тебе, то јест, удовице његовог идеолошког противника може да му се, мислим...
- АНА: Ти си апсолутно полудео. Идем право Краљу, још данас!
- МАРКО: Тако је, још данас! Јер, сутра, ко зна шта нас чека сутра?

АНА: Ја знам шта тебе чека сутра:прекоманда! И то на границу да бројиш гуштере и скакавце, а не да овде пред целим светом правиш од мене...

Уђе Каролина.

КАРОЛИНА: Ооо, госпођо Ана Јовановић, баш ми је драго, како сте?

АНА: Хвала, добро. А, како сте ви?

КАРОЛИНА: Ето, посао од мрака до зоре, мислим, обрнуто, то јесте, од...

АНА: Разумела сам, нема потреба да експлицирате...

КАРОЛИНА: Да, једва уграбих тренутак да дођем и да вас поздравим.

АНА: Није требало, драга моја, кафана на првом месту.

КАРОЛИНА: Право кажете, моја кафана је на најбољем гласу у Београду. Али, ја се борим да бих сачувала тај “рејтинг”, о, да, и те како се борим! Рад, ред и дисциплина, то је моје животно весло, хтедох рећи, гесло. Само, ваш ме син баш секира. Данас ми је, на пример, свашта рекао, само зато што сам га пробудила на време.

МАРКО: Госпођо Каролина, шта ви имате против младих официра? Без њих би ова ваша белосветска кафана одавно отишла на добош!

КАРОЛИНА: Ма, шта ми напричасте? Као да у ”Крвавој секири” не одседа најелитнија београдска господа. Крем српске престонице овде развија свој интелектуално-духовни живот.

ГЛАС: *(Off)*
Аајааајаајаја... !

КАРОЛИНА: Ето, чујете, већ ме зову. Овако је од раног јутра. Чим отворе очи, они у “Секиру” на шприцер. Ако, док је посла, биће и вајде. Извините ме, молим вас. Госпођо Јовановић, свратите чешће, молим вас, имам неодрживу потребу за разговор са вама.

Каролина изађе. Уђе Соња.

СОЊА: Марко, јеси ли видео негде моје црвене чипкасте гаћице? *(Завуче се под кревет)*

МАРКО: Соња, излази одатле!

АНА: Драго дете, а, можда сте их заборавили на неком другом месту?

СОЊА: Ово је једино место на коме бих могла да их заборавим.

АНА: Са доњим вешом је данас крајње несигурно... Марко, јединче моје, остављам те немирна срца. Видећемо се ускоро.
(Изађе)

МАРКО: Соња, јел' ти сад срце на месту?

Соња се појави од испод кревети са њаучама у руци.

СОЊА: Шта ти уображаваш, само сам заборавила папуче. Види какве су, рупа до рупе!

МАРКО: То није лоше за вентилацију.

СОЊА: Па да, мене знаш да зезаш, а пред њом си мањи од маковог зрна.

(Марко излети најоље са сцене, залуивши вратица за собом)

Трескај, ништа друго и не знаш! Од кад те познајем, само трескаш тим вратима, ко да си једини мушкарац не свету. Ја, луда, хоћу од њега да направим човека. Како од коња да направиш човека?

(Куцање на вратица)

Шта куцаш, дабогда ти се рука осушила!

Уђе Владимир.

ВЛАДИМИР: Добро јутро. Учинило ми се да сте рекли: слободно?

СОЊА: Да, овај, изволите, уђите...

ВЛАДИМИР: Хвала, већ сам ушао. Марко није ту?

СОЊА: Није... У ствари, јесте. Мало јесте, мало није... Одмах ћу га позвати.

Соња изађе. Уђе Марко.

МАРКО: Поранио си?

ВЛАДИМИР: Где си био?

МАРКО: Када?

ВЛАДИМИР: Сада.

МАРКО: Где би човек изјутра могао да буде?

ВЛАДИМИР: Поручнице, одговори на питање!

- МАРКО: Разумем, капетане! Удаљио сам се кратко по питању мале нужде.
- ВЛАДИМИР: Моје је питање било озбиљно.
- МАРКО: Али, моја је нужда била још озбиљнија!
- ВЛАДИМИР: Марко, знаш ли зашто овог пролећа ниси добио чин?
- МАРКО: Претпостављам да су томе узрок извесни пропусти у мом приватном животу.
- ВЛАДИМИР: Да је моја мајка тако блиска Круни...
- МАРКО: Али, није!
- ВЛАДИМИР: Није.
- МАРКО: И нека ово буде последњи пут да уплићеш моју мајку у ову ствар.
- ВЛАДИМИР: У коју ствар?
- МАРКО: *(Преићећи)*
Владимире... ?
- ВЛАДИМИР: У реду, јасно, господине поручниче!
- МАРКО: Где је Гаврило?
- ВЛАДИМИР: Појавиће се.
- МАРКО: Нешто није у реду?
- ВЛАДИМИР: Можда, ту и тамо... Да, могуће је да имамо извесних техничких проблема.
- МАРКО: На пример?
- ВЛАДИМИР: Мислим да је најбоље да сачекамо Гаврила... Марко, да те питам нешто: зашто си предложио да се овде састанемо?
- МАРКО: У чему је проблем? Делује природно, ионако смо свако вече доле у кафани.
- ВЛАДИМИР: Доле, да – али, нисмо горе! А, поврх свега, на улазу срећем твоју мајку која се прави да ме не види, док ме она лисица Каролина извештава да си у својој соби и да си затворио све прозоре, ко да припремаш државни удар!
- МАРКО: На њу не треба да обраћаш пажњу.
- ВЛАДИМИР: На све треба обраћати пажњу, посебно на њу. Изгледа да она зна много више него што показује.

- МАРКО: Претерујеш, Каролина је само једна “мадам”, ништа више...
- ВЛАДИМИР: И, ништа мање. Али, изоставимо њу. Шта ова певаљка ради у твојој соби?
- МАРКО: Соња? Мислим да су то моје ствари.
- ВЛАДИМИР: Можда су то некада заиста и биле твоје ствари, али, више нису само твоје.
- МАРКО: Него, чије?
- ВЛАДИМИР: Наше.
- МАРКО: Драги мој капетане, Соња никада неће постати твоја ствар.
- ВЛАДИМИР: Поручниче, овде није реч о твом сексуалном животу, него о нечему много озбиљнијем: с каквим је правом, остављаш саму у соби с поверљивим документима?
- МАРКО: Ма немој? Хоћеш ли да ти кажем шта сваког јутра чиним с тим документима?
- ГАВРИЛО: Слушај, Марко, можда ти умеш да се увалиш међу женске ноге, али у овој ствари има мене да слушаш. Ако ти то није јасно, само реци, Пуковник ће радо да те избрише са списка.
- МАРКО: Шта је ово? Претња?
- ВЛАДИМИР: Упозорење. За сада.
- МАРКО: А, после? Шта долази после?
- ВЛАДИМИР: После чега?
- МАРКО: После тога, ако ја једноставно пошаљем у материну и тебе и твог Пуковника?
- ВЛАДИМИР: На твоју срећу, до тога не може доћи, зар не?
- МАРКО: Зашто си тако сигуран?
- ВЛАДИМИР: Зато, поручниче, што би ти последњи издао. Твоји разлози против Краља су исувише јаки. Збиља, не знам шта бих ја учинио, да је моја мајка љубавница тог...
- Марко ља удари улице. Овај љадне. Уђе Каролина носећи љацну са шољницама кафе.*
- КАРОЛИНА: Кафа и ратлук за господу официре!
- МАРКО: Ко је вас звао?

КАРОЛИНА: Зар нисте лупили о под?

ВЛАДИМИР: *(Придижући се)*

Ја сам лупио о под.

МАРКО: И од кад ми то ви доносите кафу у собу? И, шта се у последње време непрестано мувате око мене?

КАРОЛИНА: Ја? Боже сачувај! Само, мислила сам, састанак господе официра, а без кафе, не иде...

МАРКО: Госпођо Каролина, не гурајте више нос тамо где му није место. Изађите напоље!

КАРОЛИНА: Молим, молим...

(Изађе)

ВЛАДИМИР: *(Дижући се са њода)*

Погрешио си, Марко. Ти и не знаш колико си ми потребан. Дао си реч, а ја желим да то искористим до последње капи твоје крви. А, после ћу те бацити у тако дубоку и мрачну рупу у којој ћеш заборавити да си икада и постојао!

На сцену уиадне Гаврило, њијан, носећи на њацни њри шољице са кафом.

ГАВРИЛО: Здраво, браћо завереничка, јебо вас бог!... Стигла кафица!

Затимњење

КОНСТАТУЈУЋИ СОНГ

На свету овом, гладном ил' ситом,
Свако неки свој посао има.
Сељак се бави овсом ил' житом,
У нама нешто одавно клима.

Лисица негде у рупи спава,
Без заклона лако оде глава.
Грађанин мајку спомиње Влади,
Завереник – заверу гради.

Завера, завера, завера – јој!
Завера, завера, завера – ах!
Завера, завера, завера – не!
Завера, завера, завера – ух!

Било је доба глуво и чудно.
Није се знали ни ко, ни како.
У малој земљи, срцу Балкана,
Одједном, кренуло је наопако.

Завера, завера, завера – јој!
Завера, завера, завера – ах!
Завера, завера, завера – не!
Завера, завера, завера – ух!

ДРУГА СЛИКА

Краљева спаваћа соба. Под јорџаном су Краљ и Краљица.

КРАЉ: Јаој, јаој, јаој... !

КРАЉИЦА: Шта ти је, краљу мој?

КРАЉ: Грч! Укрутила ми се нога!

КРАЉИЦА: Боже, а ја мислила... Опустите се, измасираћу те.

КРАЉ: Хеј, шта мито радиш? Сав горим, ватра, ватра... !

Сирене. Ућрчавају Краљевски ватрогасци са канџицама за заливање и заливају водом Краља и Краљицу.

КРАЉ: Станите, стооој!

КОМАНДИР

ВАТРОГА-

СНЕ ЧЕТЕ

(КОМАНДИР): Ваше Величанство, рапортирам: ватра која је пре 07 секунди захватила интимне одаје Српске Круне, успешно је локализована захваљујући ванземалском напору и надчовечанском ангажовању припадника Краљевске ватрогасне чете, а у сарадњи са здруженим одредима Левог крила првог спрата Краљевог Двора, као и несобичној подршци народних маса. Рапортира командир Краљеве ватрогасне чете, капетан Недељко Паљевина!

КРАЉ: На месту вољно! Ко је овде капетан?

КОМАНДИР: Ваше величанство, командир Краљеве ватрогасне чете, капетан Недељко...

КРАЉ: То сам чуо! Погледај шта си ми урадио: сав са мокар, ко да сам се купао на Ади Циганлији!

КОМАНДИР: Ваше величанство, Правило службе бр. 1: у случају избијања пожара на Његовом величанству, под хитно приступити гашењу...

КРАЉ: Али, не и купању!

КОМАНДИР: Не, Ваше величанство.

КРАЉ: ... Иди у пичку материну!

КОМАНДИР: Разумем, Ваше величанство! Чета, мирно! На лево круг! Напред марш – у пичку материну!

Вајпрогасци иси́рче са сцене!

- КРАЉ: Очајан сам, краљице. Народ ме не разуме, војска ме не разуме, ватрогасци ме заливају ко воћњак – какав сам ја краљ?
- КРАЉИЦА: Супер!
- КРАЉ: Ето, и ти се са мном исмеваш.
- КРАЉИЦА: Треба да им дамо наследника. Онда ће се све умирити. Наследник ће да порасте и да постане Краљ, а ми ћемо се повући на село да гајимо козе... Међутим, друга ствар мене мучи, Краљу мој.
- КРАЉ: Која, Краљица?
- КРАЉИЦА: Наш балон у коме ћемо да зачнемо престолонаследника Србије напредује веома споро.
- КРАЉ: Одакле ти таква помисао? Праве га најбољи мајстори на свету.
- КРАЉИЦА: На свету?
- КРАЉ: Па, добро, мислим, у Европи, Србији, Београду... општини... Нису баш најбољи, знам, али оне најбоље смо стрпали у апс због забушавања.
- КРАЉИЦА: Ти си ми сумњив у целој ствари.
- КРАЉ: Невернице, иди у манастир!
- КРАЉИЦА: Који би ме манастир примио?
- КРАЉ: У реду, не можеш одмах да постанеш игуманија, чак ни преко везе... Прво искушеница...
- КРАЉИЦА: Скрећеш с теме. Не верујеш у интерконтиненталну балистичку оплодњу небо – земља?
- КРАЉ: Ко каже? Зар нисам одмах прихватио твој предлог?
- КРАЉИЦА: Јеси, али си размишљао.
- КРАЉ: Ја сам Краљ, морам да размишљам. Мислиш ли да је лако бити краљ? Истина, добро је због пензије...
- КРАЉИЦА: Знаш и сам да смо све покушали: ја горе, ти доле, ти горе, ја доле, ја доле, ти у мени, ја у себи – не иде! Ниси ти крив, али, пуцаш ћорцима!
- КРАЉ: Не правдам се, али, зар нисмо могли некако са земље да решим тај проблем?

- КРАЉИЦА: Молила сам се, Краљу, толико бесаних ноћи, све сам прозоре држала отвореним...
- КРАЉ: Јеси. И то усред јануара.
- КРАЉИЦА: Али, ништа није вредело.
- КРАЉ: Говорио сам ти да је Девица Марија затруднела у условима чисте атмосфере.
- КРАЉИЦА: Био си у праву. Схватила сам да божанска транс-мисија не може да продре кроз смог. Пењала сам се на високе планине, излагала своје тело његовом еротском погледу... ништа!
- КРАЉ: Кад би то могло погледом, Србија би била највећи јебарник на свету.
- КРАЉИЦА: Не буди прост! Толико се трудим, постала сам секретар Планинарског друштва... Не тражим од тебе ништа више него да убрзаш градњу тог балона, да се што пре винем у висине и приближим Богу.
- КРАЉ: Балон ће бити на време готов, не брини, само га је све теже сакрити од широких демократских слојева становништва. Његова купола се већ помаља изнад дворских зидина.
- КРАЉИЦА: Па, шта? Прогласи да се то рађа ново српско Сунце.
- КРАЉ: Мисли да је народ мутав?
- КРАЉИЦА: Народу је свеједно. Важно је даје округло.
- КРАЉ: Али, драга моја, како да објасним изношење толиког блага из Државног трезора?
- КРАЉИЦА: Шта се то кога тиче...
- КРАЉ: Министри питају...
- КРАЉИЦА: Министри могу и да не питају! Уосталом, како да одем пред Бога? Као нека слепица?
- Улази журно Ана, носећи "вајџон".*
- АНА: Ваше величанство, последњи модел, тек изашао из радионице.
- КРАЉ: Какав је то јастук?
- КРАЉИЦА: Боже драги, мој нови стомак.
- КРАЉ: Нови? Седам си их до сад променила.

- АНА: Опростите, Ваше величанство, ово су женске ствари.
(Краљици)
Помоћи ћу вам да га наместите.
- КРАЉИЦА: Краљу, окрените се, молим.
- КРАЉ: *(Окрене се њрема зиду)*
Једнако бленем у овај зид. Да су барем уградили прозор.
- КРАЉИЦА: *(Подигне "вајџон")*
Боже, ала је тежак!
- АНА: Мора бити, Ваше величанство. Помислите шта је у њему: престолонаследник Србије! Дозволите да га причврстим...
- Ана све јаче сџеже "вајџон" око краљичиноџ сџџомака...*
- КРАЉИЦА: Ааа... ааах!... Краљу...
- КРАЉ: Госпођо Јовановић, не чини ли вам да сте мало превише затегли...
- АНА: Напротив, Ваше величанство, стомак мора природно да лежи, иначе ће варка да буде откривена.
- КРАЉ: Ах, тако, разумем...
- КРАЉИЦА: Гушим се, гуш... ааах!
(Једва се ослободи "вајџона")
- АНА: Ваше величанство, нисте задовољни овим моделом?
- КРАЉИЦА: Краљу, ухапсите ову особу!
- КРАЉ: Зашто, молим?
- КРАЉИЦА: Још питаш, звекане? Покушала је да ме убије!
- АНА: Опростите, Ваше величанство, да сте само видели како су вам малопре груди дивно стајале, а сад...
- КРАЉ: О чему причате вас две?
- КРАЉИЦА: Мислим да си госпођа Јовановић допушта себи превише слободе. Томе си ти крив.
- АНА: Ваше величанство, Бог ми је сведок да мислим само на добробит Круне. Све остало су злонамерне тлапње.
- КРАЉИЦА: Како се усуђујете?
- КРАЉ: Де, де, полако...
- КРАЉИЦА: Ти допушташ овакво понашање у нашој краљевској ложници?

- АНА: Његово величанство није тиранин!
- КРАЉИЦА: Госпођо, ви сте изгледа заборавили свој статус на српском Двору. С обзиром на прошлост вашег покојног мужа, ви сада проводите један безбрижан живот, захваљујући искључиво нашој милости.
- АНА: Ја сам оправдала краљево поверење!
- КРАЉИЦА: Али, нисте и моје! Исто тако такође, ја знам понешто и о вашем сину.
- АНА: Као и ја о вашим летачким подухватима.
- КРАЉИЦА: *(Краљу)*
Чујеш ли? Шта стојиш као Кип слободе, учини нешто!
- КРАЉ: Стража!
- Уђе Хоровођа.*
- КРАЉ: Избаци ове две напоље. Иду ми на живце.
- КРАЉИЦА: Ти, мене, напоље?!
- АНА: Краљу мој, зар сам то заслужила, да ме избацујете ко куфер?
- КРАЉ: Остајем нем на све ваше јауке.
- Окрене се према зиду. Хоровођа гурне две жене напоље. Краљица завијала "вајон" према Краљу и погоди га у главу. Овај падне.*
- КРАЉИЦА: Простаку, ортодоксни милитаристо! Ево ти твог престолонаследника, поклањам ти га, теби и Србији!
- Хоровођа и две жене изађу. Уђе Доктор.*
- ДОКТОР: Ваше величанство, пробудите се, шта се десило?
- КРАЉ: А? Молим? Ко?
- ДОКТОР: Ја сам, ваш верни Доктор. Шта се догодило?
- КРАЉ: Гађала ме је мојим сином.
- ДОКТОР: Ваш син? Где је?
- КРАЉ: Ево га, поред моје главе.
- Доктор узме "вајон", отвори га, из њега покуља пребрзи злиника!*
- ДОКТОР: Бога ми, веома скупа беба...!

СОНГ О СОНГУ

За клање,
Довољно је оправдање.

За идеју,
Није фер да се смеју.

За грешке?
Само да нису тешке...

Једино се за лајање
Не признаје кајање.

Ако оправдање
Прерасте у клање,
Или се смеју
Палим за идеју,
За последице тешке
Окривљују грешке –

Онда је и лајање
Исто што и кајање.

Ту, збиља, резона правог нема,
Слажу се и противници, и љубитељи Система.

ТРЕЋА СЛИКА

Владимир, Марко и Гаврило у позоришној ложи. Праће ојерску представу, сцену у којој се одвија убиство Краља. Соња, на сцени, ситално промиче носећи шацну са чајем у ширудлом. Иза официра појави се Каролина. На сцени се дешава убиство. Владимир је на ногама, усхићен. Извођачи и Соња се клањају, Владимир и Марко айлаудирају. Гаврило је заспао у фойељу. Певачи се повоку, Соња се и даље клања.

ВЛАДИМИР: Браво, тако се убијају краљеви!

(Покаже на Гаврила)

Овако право, поштено и узвишено убиство – а он спава!

КАРОЛИНА: Ко би рекао да га то не занима? Јуче је цео да у “Секири” причао о убиству краља. Знате шта је казао? “сви су они гомила г..., почев од Пуковника, па надаље. Убити једног краља, онда поставити другог, то је свињарија на коју смо се заклели. Али, моја заклетва не важи за краљицу и ја нећу дићи руку на једну жену!” Племенито, зар не?

Марко и Владимир се заињањено окрену.

МАРКО: Каролина, шта ви радите овде?

КАРОЛИНА: Шта радим? Боже, па, задовољавам, своје културне потребе. А, што се тиче поручника Гаврила... ах, то не треба озбиљно схватати.

Гаврило се шек сад пробуди и одушевљено айлаудира Соњи која је једина остала на сцени, клањајући се. Уђе Хоровођа.

ХОРОВОЂА: Поручник Марко Јовановић, завереник под редним бројем 29051903, специјална шифра “Три ратна друга”?

МАРКО: Ја сам тај.

ХОРОВОЂА: Позив за војну вежбу. Строго пов.! Вежба ће се одржати ноћас у један час у краљевим спаваћим просторијама. Са собом понети прибор за личну хигијену, четкицу за зубе и резервни пар пертли. Потпишите, молим!

Заиамњење

КРВОПРОЛИВЕНИ СОНГ

Крвопролиће, крвопролиће,
Увек је тога било и биће.
Јер, понекад, уместо вина и соде,
Човек човека пожели да прободe.

Онда се обично потегну принципи,
Девиза громка: Ново Време стиже!
Нико да запита: зашто се у тој игри
И поред јаких крила пропада све ниже?

Глупо је сад тражити идеале,
Будити хероје спокојне у гробу.
Велике промене у модерном добу,
Изводе се искључиво за велике паре.

ЧЕТВРТА СЛИКА

Краљева соба за аудијенције. Краљ и Доктор.

КРАЉ: Драги Докторе, где си до сада? Имао сам тако тешко јутро.

ДОКТОР: Јесте ли радили вежбе опуштања?

КРАЉ: И опуштања и затезања. Слаба вајда.

ДОКТОР: Резултати се не могу одмах очекивати. Потребно је стрпљење.

КРАЉ: Опет си био у Бечу?

ДОКТОР: Морао сам, Ваше величанство. Лични разлози.

КРАЉ: Немој тако често да ме остављаш, политичка ситуације је све гора, а ја без психоанализе не умам да владам.

ДОКТОР: Шта се догодило?

КРАЉ: Сањао сам нешто ужасно, Докторе. Сањао сам да ме кољу. Био сам јагње. Мало јагње, тек одбијено од сисе. Сунце је обасјавало шарену ливаду подно високе планине, пчела је летела с цвета на свет, а овце су балегале поред мог носа... удаљио сам се. То више није био мој свет. Почео сам самостално да брстим траву с краја ливаде, близу мрачне и густе шуме. Био сам гладан и халапљиво сам гутао траву. Када сам најзад подигао поглед, било је касно. Приближавао ми се чопор крвожедних вукова. Клали су ме један по један, крв је прштала у млазевима!... Шта значи тај сан, Докторе? Објасни ми га, психоанализирај ме.

ДОКТОР: Ваше величанство нема никаквог разлога за забринутост. Ваш сан значи срећу, бескрајну и дубоку, те предсказује муњевит успон у вашој владалачкој каријери. Вуци који кољу јагње представљају моћ и снагу владара. Ви сте погрешно у сну помислили да сте јагње. Не, ви сте чопор вукова, а јагње су ваши непријатељи.

КРАЉ: Али, докторе, јагње...

ДОКТОР: Не, не, ви не знате: нема подмуклије животиње од јагњета. Оно посиса сво млеко, а затим поједе сву

траву тако да вук, који је у дубини душе истински вегетеријанац, а да не би умро од глади, мора да се храни месом. Он је због тога бескрајно несрећан и од туге завија на месечини. У смислу терапије препоручујем: избегавање свих врста зељасте хране, купуса, карфиола, кеља, келерабе, зелене салате... При свакодневном обраћању широким демократским слојевима становништва избегавати употребу речи с пренаглашеним вокалима: “е”, “бе”, “ме” и слично...

КРАЉ: Значи: “е-бе-ме-се...”

ДОКТОР: Најзад, један индискретан савет: у кревету...

КРАЉ: Аха, у кревету... ?

ДОКТОР: Ништа “оно”, на француски начин...

КРАЉ: Зашто, Докторе?

ДОКТОР: Вуна!

Уђе Хоровођа.

ХОРОВОЂА: Ваше величанство, министри чекају на редовну месечну аудијенцију код Вашег величанства.

КРАЉ: Нека чекају, то је баш позитивно.

ХОРОВОЂА: Али, Ваше величанство, они су од ту још од прошле недеље. Разапели су шаторе свуда по Двору, као извиђачки камп.

КРАЉ: Добро, 'ајде, нека уђу. Један по један.

ХОРОВОЂА: На заповести, Ваше величанство.. Министар финансија, директор Државног трезора и почасни члан Лото – удружења, господин Јован Хаџи – Крадић!

КРАЉ: Приђи, Јоцо. Какво је стање у Трезору?

МИНИСТАР

ФИНАНСИЈА: Ваше величанство, укупне количине златне, сребрне и глинене резерве Србији процењују се на 718 тона, 20 кила и 4 грама, од чега на вашу колекцију глиненых голубова отпада 98,9 процената. У односу на протекли месец Државни трезор је лакши за 17 процената злата и сребра, тачно за онолико за колико је тежи летећи балон Њеног величанства.

КРАЉ: Јоцо, шта покушаваш тиме да кажеш?

МИНИСТАР

ФИНАНСИЈА: Ваше величанство, ништа више но да укажем на могућност да се Државни трезор ускоро сведе на јато глинених голубова!

КРАЉ: Не волиш птице?

МИНИСТАР

ФИНАНСИЈА: Напротив, Ваше величанство, само, птица може да одлепрша, уколико јој се не поткрешу крила.

КРАЉ: Ја њега не разумем.

ДОКТОР: Он говори у метафорама, Ваше величанство.

КРАЉ: Знам ја шта су метафоре, него, овај зајебава! Јоцо, имаш ли још нешто да придодаш свом извештају?

МИНИСТАР

ФИНАНСИЈА: Немам, Ваше величанство, све је кристално јасно.

КРАЉ: У реду, сматрај се ухапшеним. Стража!
(*Стражари изведу Министра финансија*)
Следећи!

ХОРОВОЂА: Министар за културно – забавни живот Краљевине Србије, доктор телесних наука и специјалиста за скок без мотке, господин Живојин – Жика Парали-тић!

Уђе Министар за културу.

КРАЉ: Господине министре, јесте ли опет дошли да тражите паре?

МИНИСТАР

ЗА КУЛТУРУ: Ваше величанство, чинимо све што је у нашој моћи, али са средствима која сте нам одобрили нећемо моћи да остваримо културно – забавне садржаје које смо планирали.

КРАЉ: А ви планирајте мање, господине министре. Сви штедимо. Уосталом, ко вас тера да спремате више садржаја? Моја је девиза: један, али вредан. Дајте широким демократским слојевима један садржај, јер, ако му понудите да бира, он ће увек да изабере погрешан!

МИНИСТАР

ЗА КУЛТУРУ: Ваше величанство, ми се заиста довијамо на све могуће начине. Узмимо, на пример, издавачку делатност. Ове године смо у Србији успели да издамо целу једну књигу!

КРАЉ: Са корицама?

МИНИСТАР

ЗА КУЛТУРУ: Са корицама, Ваше величанство! Хиљаде људи је дан и ноћ радило на лепљењу страница. Прођите градом и видећете да сваки трећи београђанин има жут језик.

КРАЉ: Мислите да ја шетам градом како бих зевао људима у језике?

МИНИСТАР

ЗА КУЛТУРУ: Никако, Ваше величанство, ја само покушавам сликовито да вам предочим стање у култури:а оно је јадно, гадно и опасно по живот.

КРАЉ: Опасно по живот? На шта ви то алудирате, господине министре?

МИНИСТАР

ЗА КУЛТУРУ: На трули под, Ваше величанство. На трули под у Народном позоришту. На синоћној представи, када је главни глумац треснуо шако о сто, цела је прва подела пропала у подрум!

КРАЉ: Зашто лупате шаком о сто?! Зар се нисмо договорили о новом репертоару?

МИНИСТАР

ЗА КУЛТУРУ: Наравно, Ваше величанство! На састанку Управног одбора позоришта на коме су као почасни гости присуствовали команданти Војске и Жандармерије, једногласно су усвојени следећи пројекти: “Рођење Његовог величанства, као потреба и нужност” (пасторала у седам слика), “Рано сазревање и креативан пубертет Краља Србије” (психолошки трилер), “Његово величанство у лову на крвочлне зечеве”(забавно-рекреативна драма), “Далеквидост Његовог величанства” (оптичко-диооптријска драма о футуризму), и , најзад, као круну свему, ангажовали смо наше најпознатије песнике на писању епа “Србија на промаји”!

КРАЉ: Одлично, господине министре, одлично! Ја не знам на шта се ви непрестано жалите?

МИНИСТАР

ЗА КУЛТУРУ: Ми скапавамо од глади, Ваше величанство.

КРАЉ: Добро, послаћу вам нешто конзерви из војних резерви. И бостана, кад му дође време. Још нешто...?

МИНИСТАР

ЗА КУЛТУРУ: За наш рад се нема разумевања!

КРАЉ: И то ћу вам послати. Још?

МИНИСТАР

ЗА КУЛТУРУ: Потребна нам је подршка.

КРАЉ: Подржаћемо. Још?

МИНИСТАР

ЗА КУЛТУРУ: И ваш благослов?

КРАЉ: Благосиљам. Још?

МИНИСТАР

ЗА КУЛТУРУ: *(Извади списак)*
А ово је списак наших основних потреба...

КРАЉ: А, ово је моја основна потреба... Стража, смените га!
(Стиражари изведу министира за културу)
Следећи!

ХОРОВОЂА: *(Бојажљиво)*

Министар унутрашњих дела и Командант тајног штаба за рано откривање и пресретање тајних планова против Круне, Бошко Пауковић!

Уђе Министар унутрашњих дела.

КРАЉ: Здраво, бата –Боле, шта има ново?
(Министар ућинено погледа у Доктора)
Наш човек, не брини.

МИНИСТАР

У. Д.: Ваше величанство, чули сте за ноћашњу војну вежбу?

КРАЉ: Јесам.

МИНИСТАР

У.Д.: И, одобрили сте је?

КРАЉ: Одобриво. Разговарао сам лично са Пуковником и он ми је пружио гаранције да се ниједна ваза неће поломити, а да ће се његови официри максимално трудити да не испрљају тапете.

МИНИСТАР

У. Д.: Пуковник више није поуздан човек.

КРАЉ: Како?

МИНИСТАР

У. Д.: Он дува лепак, Ваше величанство.

КРАЉ: Није могуће... ?!

ДОКТОР: Какве су то глупости, господине министре?

МИНИСТАР Молим да се ви не мешате, ово су српске посла.

У. Д.:

КРАЉ: Али, Бошко, како си дошао до тих информација?

МИНИСТАР

У. Д.: Методичном истрагом обављеном у највећој тајности. Наиме, у нашим радњама се већ дуже време осећа несташица лепка. Следио сам траг и он ме је одвео у Команду VI пука, право у Пуковников орман! Још нешто, Ваше величанство: изгледа да лепак стиже и неким тајним каналом из иностранства.

ДОКТОР: Како ви имате бујну машту, господине! Пуковник је официр какав се само пожелети може.

МИНИСТАР

У. Д.: Господине, ја разговарам са Краљем.

ДОКТОР: А ја са краљев психоаналитичар и говорим оно што би и он рекао. Мислим да сте на погрешном трагу, господине министре. Шта више, убеђен сам у то! Јер, са становишта психоанализе, официри нису подложни халуцинантним дрогама. Они преферирају ракију, пиво и слично...

КРАЉ: Шта да радимо? Не могу Пуковника тек тако да позovem на одговорност. Имамо ли какав доказни материјал, Бошко?

МИНИСТАР За сада, не. Једина нам је шанса да ухватимо следећу пошиљку. Уосталом, ако ништа друго, можете да обуставите ноћашњу војну вежбу на Двору.

КРАЉ: Али, Бошко, Краљица и ја имамо чврст сан, а желим личним примером да докажем колико ми је стало до борбене готовости наших краљевских јединица.

МИНИСТАР

У. Д.: Како желите, Ваше величанство. Ја сам вас упозорио, дозволите да се удалим.

КРАЉ: Иди, Боле.

ДОКТОР: Испратићу вас, господине министре.

Доктор на вратицама убодје министра некаквом инјекцијом у вратица. Министар се скљока с оне стране вратица.

ХОРОВОЂА: Краљева љубавница, генерални секретар Друштва за обожавање Династије, госпођа Ана Јовановић!

Ушрчи Ана, за њом и Краљица.

КРАЉИЦА: Краљу, ово мора да се реши: она или ја?

ДОКТОР: Ваше величанство, ја бих се удаљио, имам толико посла...

КРАЉ: Никуд ти не идеш. Седи!

ДОКТОР: Разумем, Ваше величанство.

КРАЉ: У чему је ствар, моје даме?

АНА: У балону!

КРАЉИЦА: Сви сте љубоморни на тај балон, желите да ми украдете материнство.

АНА: Материнство је ствар у коју се не мешам – али, никада још на овом тлу законита жена није добијала скупље поклоне од љубавнице. А њен је балон ризница! Погледајте само шта је накрцала у њега.

КРАЉИЦА: Мој Краљу, она је против нашег будућег сина, против будућности Србије!

АНА: Од толиког блага тај балон неће моћи ни да полети.

КРАЉИЦА: Боље да ви мало припазите на своје понашање на Двору, госпођо!

АНА: За своје понашање одговарам Краљу, а не вама.

КРАЉИЦА: Тачно, али, Краљ одговара мени, те вам то дође на исто.

АНА: Ваше величанство, зар ћете допустити да ме овако вређа на вашем рођеном Двору?

КРАЉ: Ја се нисам родио на Двору, него у Градској болници.

АНА: То ништа не мења.

- КРАЉ: Мења, госпођо Јовановић, јер, ако то чују моји биографи, мораће да пишу све из почетка.
- КРАЉИЦА: Чиме сте ви толико задужили Краља да захтевате посебан третман?
- АНА: То питајте њега, драга моја. Знам у каквом стању долази к мени после ноћи поведене с вама.
- КРАЉИЦА: Шта?! Како се усуђујете? Краљу, гукни нешто!
- КРАЉ: Гу...
- ДОКТОР: Величанство, да ми одемо негде на пиће?
- КРАЉИЦА: Ти, хохштаплеру, не мрдај!
- ДОКТОР: Разумем.
- КРАЉИЦА: Завршите мисао, госпођо.
- АНА: Ствар је јасна: ви га психофизички уништавате. Краљ је уморан и кад дође у сферу мог утицаја, чиним надчовечанске напоре да га одржим на каквој-таквој висини.
- КРАЉИЦА: И ја то исто радим кад дође од вас.
- АНА Не верујем вам.
- КРАЉИЦА: Не? Питајте га.
- АНА: Краљу мој, је ли то истина?
- КРАЉ: Ах, слабости, твоје је име жена.
- ДОКТОР: Одлично сте јој одговорили.
- КРАЉИЦА: Ти да ниси зуцнуо!
- ДОКТОР: Разумем.
- АНА: Значи, тако? То ми је хвала за све оно што чиним за вас, Величанство?
(Краљици)
Сваке ноћи му читам пред спавање “Кама сутра” и “Сабља прекосутра”.
- КРАЉИЦА: И ви?
- АНА: Зар и ви?!
- КРАЉИЦА: Још питате? Годину дана, драга моја. Не само што читам, него илуструјем карактеристичне призоре.
- АНА: Имате ли успеха?

КРАЉИЦА: Маните се ћорава посла. Већ после увода спава као топ!

АНА: Боже, како смо несрећне нас две.

ДОКТОР: Ово ми се не допада. Требало је на време да одемо у бифе.

КРАЉИЦА: Тако вам је то, госпођо Јовановић. Сада схватате мој положај.

АНА: Грозно, Краљице, грозно. Па, ми смо као његови робови.

КРАЉИЦА: Још горе! Робове барем јебе ко стигне, а нас... ?

КРАЉ: Стража... !

Ушрче Хоровођа и Хор.

КРАЉ: Рашчистите просторију!

ХОРОВОЂА: Разумем, Ваше величанство!

Хор покупи Краљицу и Ану и изнесе их напоље.

АНА *(Off)*

Краљу мој, чувај се, чувај се... !

КРАЉ: *(Хоровођи)*

Саветниче?

ХОРОВОЂА: Ваше величанство... ?

КРАЉ: Како да променим Устав? Моја права су све више угрожена.

ХОРОВОЂА: Али, већ сте га двапут мењали ове недеље?

КРАЉ: Какве то има везе?

ХОРОВОЂА: Није по Уставу толико пута мењати Устав.

КРАЉ: Онда је јасно да Устав ништа не ваља. Укините га до даљњег! Аудијенција је завршена!

Затимњење

КОЖНИ СОНГ

Парола је стара, ал' обара:
Чега нема, без тога се може.
Само, шта да чини људско биће
Кад остане без своје коже?

Да кука, плаче, рида ил' јеца,
Да потражи спас на првој бандери?
Таман посла, зар у ово доба,
Људи су људи, а не ексери!

Уосталом, тако црно и није,
Појединац хоће ствар да надува.
Како би тек срећно штене било,
Кожу да свуче, ослободи се бува?

Поређење можда није згодно,
Човек је човек, а не ексер ил' пас.
Али, врши посао, звучи природно,
Збијте се – будимо сви уз нас!

ПЕТА СЛИКА

Заверенички шиџаб. Пуковник њред зрујом официра.

ПУКОВНИК: Браћо, моји официри. Куцнуо је час одлуке!

ХОР: Куцнуо је, господине Пуковниче!

ПУКОВНИК: Ноћас ћемо променити историју напаћеног српског народа!

ХОР: Променити историју!

ПУКОВНИК: Ви ћете постати хероји, а ја генерал!

ХОР: Ви хероји, а ја генерал!

ПУКОВНИК: Не, браћо, ја генерал, а ви хероји!

ХОР: Ја генерал, а ви хероји!

ПУКОВНИК: Опет неспоразум. Где је мој ађутант?

ХОР: Где је мој ађутант?

ПУКОВНИК: Где је мој ађутант?

ХОР: Где је мој ађутант?

Уђе Владимир.

ВЛАДИМИР: Звали сте ме, господине Пуковниче?

ПУКОВНИК: Где си био до сада?

ВЛАДИМИР: На задатку, а вама на служби, господине Пуковниче.

ПУКОВНИК: Имамо проблем: официри и ја не можемо да усагласимо ставове.

ВЛАДИМИР: Око чега, господине Пуковниче?

ПУКОВНИК: Око расподеле ратних заслуга. Учини нешто да те не бих стрељао!

Пуковник се издвоји у сџрану, “дува леџак”...

ВЛАДИМИР: *(Хору)*

Колеге официри. Браћо. Погледајте: свуда око нас је светла будућност.

(Официри зледају на све сџране)

Треба подићи руку и зграбити је, за добробит српског народа!

(Официри њодићну руке)

Сад!

(Официри хваџају ваздух)

Јесте ли успели?

ХОР: Нисмо.

ВЛАДИМИР: Тачно, нисте. А, зашто? Зато што хватање светле будућности није исто што и хватање мува. Ко је у конкретном случају човек који ће нас повести у светлу будућност?

ХОР: Његово величанство, Краљ Србије!

ПУКОВНИК: Рекао сам ти: све су помешали.

ВЛАДИМИР: Браћо, јел' могуће да после толико часова примењене историје не разликујете мрак од светлости?

ХОР: Не разликујете мрак од светлости!

ХОРОВОЂА: Господине капетане, учили смо из прошлогодишњих уџбеника. Завереничка скрипта нису била на време готова.

ВЛАДИМИР: Чули сте, господине Пуковниче. Чиме ја да запушим историјске рупе у њиховом образовању?

ПУКОВНИК: Па, лепком, наравно...

ВЛАДИМИР: Поручниче!

ХОРОВОЂА: Узволите, господине капетане?

ВЛАДИМИР: Из ових стопа – правац и Кабинет за примењену историју! И, пазите да поново не побркате наставна средства.

ХОРОВОЂА: Разумем, господине капетане! Чета, мирно! На деесно! Напред марш у... Кабинет за примењену историју!

Хор и Хоровођа исцрче са сцене.

ПУКОВНИК: О, боже, како је живот монотono једноличан. Ми-слим да ћу се обесити о неку грану.

ВЛАДИМИР: Ију, немојте на тако нешто ни да помишљате. Замислите да вам се нешто деси? Оде Србија у тиранију!

ПУКОВНИК: Право кажеш... Него, на каквом си то задатку био?

ВЛАДИМИР: Случај "Гаврило"...

КРАЉ: Који Гаврило?

ВЛАДИМИР: Знате, онај што се синоћ напио па је причао...

КРАЉ: Да, да... Не сећам се... Но, свеједно. Шта је тај радио?

ВЛАДИМИР: Свашта је причао. И против вас.

ПУКОВНИК: Против мене? Невероватно, ја сам тако омиљен међу својим официрима! И, где је он сада?

ВЛАДИМИР: Ту је, чека напољу. Али, још неко је с њим?

ПУКОВНИК: Ко?

ВЛАДИМИР: Његов ратни друг, поручник Марко Јовановић.

ПУКОВНИК: Шта? И он је против мене? Значи, раде у паровима.

ВЛАДИМИР: Не, Марко је за сада уз нас, али је почео да размишља.

ПУКОВНИК: Без везе, само се оптерећује. Шта ја са да чиним с тим Гаврилом?

ВЛАДИМИР: Да га обесимо?

КРАЉ: Јес', па после да кажу: пуковник веша своје офицере. Не знаш ти како је свет склон оговарањима.

ВЛАДИМИР: Али, господине Пуковниче, ви не знате шта је он радио: говорио је о пучу!

ПУКОВНИК: Где то?

ВЛАДИМИР: У препуној "Крвавој секири".

ПУКОВНИК: Па шта? Ионако цео град бруји о томе.

ВЛАДИМИР: Шта се нас тиче град, господине Пуковниче? Ми смо војска, а један официр VI пука не сме да проваљује војне тајне.

ПУКОВНИК: А да их пошаљемо обојицу на пусто острво?

ВЛАДИМИР: Није згодно, господине Пуковниче. Могу тамо у самоћи да скују заверу и дођу да нам укокају новог краља.

Уђе Доктор. Пуковник се одмах издвоји с њим на сцѐрану.

ДОКТОР: Како стоје ствари, Пуковниче?

ПУКОВНИК: Одлично, Докторе. Без грешке.

ДОКТОР: *(Покаже велику тубу лејка)*
Чуо сам да имате проблем?

ПУКОВНИК: *(Посеђе за тубом)*
Не верујте, чаршијске приче.

ДОКТОР: Значи, ноћас?

ПУКОВНИК: Ништа нас неће изненадити!
(Ојейи посеђе за тубом лејка)
Молим вас, докторе, само да омиришем.

- ДОКТОР: *(Склони шубу)*
 Кад обавимо посао.
(Да му мању шубу)
 А дотле се задовољите с мањим паковањем.
(Пуковник посегне за мањом шубом, али је Доктор задржи)
 А, шта је било с оно партијом карата коју сте ми обећали?
- ПУКОВНИК: Може, овог трена!
(Ошме му коначно шубу)
 Капетане!
- ВЛАДИМИР: Господине Пуковниче?
- ПУКОВНИК: Доведи ми ону двојицу. Заиграћемо “луде династије”.
- ВЛАДИМИР: Разумем, госн Пуковниче!
(Изађе)
- ДОКТОР: “Луде династије”? Како се то игра?
- ПУКОВНИК: Врло просто. Ви само треба да држите карте, а остало је наша брига.
- Уђу Владимир, Марко и Гаврило.*
- ПУКОВНИК: Здраво, моји официри!
- МАРКО И
 ГАВРИЛО: На служби, господине Пуковниче!
- ПУКОВНИК: Чуо сам да сте били мало непослушни?
- МАРКО: Не треба сваком да верујете, господине Пуковниче?
- ПУКОВНИК: Да, да, време је променљиво...
(Гаврилу)
 Није ли тако, поручниче?
- ГАВРИЛО: Не плашим се последица, господине Пуковниче!
- ПУКОВНИК: Свакако, свакако... Али, ми морамо да решимо наш проблем. Свако ће имати шансу. Играћемо у ситно: у живот.
- МАРКО И
 ГАВРИЛО: Мени је свеједно, господине Пуковниче!
- ПУКОВНИК: Поседајмо, господо. Капетане донесите карте.
Поседају око стола. Владимир покаже нов, зајакван шпил.
- ВЛАДИМИР: Ево, да се уверите: нов, чиста радња.

Сїави нов шїил у цїї, а онда извуче, не їрудећи се да їо сакрије, онај друїи, “наїаковани” шїил.

ПУКОВНИК: Хаїде, подели.

ВЛАДИМИР: Да сечете, госн Пуковниче?

ПУКОВНИК: Боже сачуваї, овде нема мућке.

Владимир їодели карїїе. Сви се задубе у “їустїїрање”. Уђе Хоровоїа.

ХОРОВОїА: Господине Пуковниче, завршен је први час.

ПУКОВНИК: Шта сте обрадили?

ХОРОВОїА: Успон Царства Српског.

ПУКОВНИК: Преїите на пропаст. Немамо времена за развої.

ХОРОВОїА: Разумем!

(Оде)

За карїїарошким сїолом їочиње улаїање.

ПУКОВНИК: Тридесет.

МАРКО: Пратим.

ГАВРИЛО: И ја.

ВЛАДИМИР: Деведесет!

ПУКОВНИК: Шта: деведесет?

ВЛАДИМИР: Заврћем.

ПУКОВНИК: Заврнућу ти главу. Где су паре? Пара говори!

ВЛАДИМИР: Немам при себи, али чим укокамо Краља враћам из Државне благаїне.

ПУКОВНИК: Хм, добро. Пратим.

ДОКТОР: Пратим деведесет.

МАРКО: И за мене.

ПУКОВНИК: *(Гаврилу)*
Ти, дечко?

ГАВРИЛО: Двестаседамдесет!

ПУКОВНИК: Шта?! Владимире?...

(Владимир наїрави їесїї у смислу “без бриїе”).

У реду. Пратим.

ВЛАДИМИР: Двестаседамдесет.

ДОКТОР: Ту сам.

МАРКО: Исто.

ВЛАДИМИР: Значи, сви? Колико мењате, господо?

ПУКОВНИК: Две.

МАРКО: Три.

ДОКТОР: Ја ћу једну.

ГАВРИЛО: Не мењам.

ВЛАДИМИР: И ја ћу две.

(Дели карте)

Две, три, једну, ништа, две.

“Гусџирање”. Дођу Хоровођа и официри и полако се окује око њих.

ХОРОВОЂА: Господине Пуковниче, настава је завршена. Пропали смо.

ПУКОВНИК: Пет хиљада!

ДОКТОР: Одустајем.

МАРКО: Плаћам.

ПУКОВНИК: *(Гаврилу)*

Ти, птичице?

ГАВРИЛО: Тих пет... и још десет.

ВЛАДИМИР: Укупно, петнаест? Јел’ може...?

ПУКОВНИК: Не може.

ВЛАДИМИР: Али, чим укокамо...

ПУКОВНИК: Завежи!

ВЛАДИМИР: Не плаћам.

ПУКОВНИК: Петнаест... и још педесет хиљада преко!

МАРКО: Без мене.

ГАВРИЛО: Плаћам.

ВЛАДИМИР: Окрените карте, господо.

ГАВРИЛО: Четири Обреновића!

ПУКОВНИК: Четири Карађорђевића!

ДОКТОР: Невероватно.

Жађор и комешање око сџола... !

ВЛАДИМИР: Пета карта, peta карта одлучује!

ПУКОВНИК: Марко Краљевић, поручниче!

ГАВРИЛО: Муса Кесеџија, господине Пуковниче!

Узбуђење међу израћима и “кибиџерима” достиже кулминацију!

ВЛАДИМИР: Постоји само један начин да се одлучи победник.

ДОКТОР: А, то је?

ВЛАДИМИР: *(Извуче револвер)*

Српски рулет.

Сви се одмакну од сџола. Остџану само Пуковник и Гаврило, један насџрам дружоџ. Владимир сџавља мейџке у буренџе.

ВЛАДИМИР: Један... два... три... четири... пет. Пет метака. Једна рупа. Пет пута смрт. Једанпут живот.

(Заврџи буренџе и џружи револвер Гаврилу)

Млађи почиње, поручниче.

Гаврило џрслони револвер на слеџоочниџу. Окине, иђла удари у џразно. Сви су зђрануџи, јер... Међуџим, Пуковник нонишаланџно узме револвер (чак и не заврџи џоново буренџе!)

, џрслони џа у у џлаву и окине. Ниџиџа!... Таџаџ, Владимир дохвџи револвер, заврџи буренџе, а зџџим џа џружи Гаврили. Овај џолако, сада веђ врло несџђурно, џрслони џев на слеџоочниџу, дуђо чека, а зџџим џовуче обарач. Одјекне џуцањ! Гаврило се мрџав сџро-џоџиџа на џод... Пуковник се џрекрџи, сви се остџали за џим џрекрџе...

ПУКОВНИК: На жалост, један није имао среће... Сахраните поручника Гаврила са свим војним почастима, онако како доликује српском официру. Нека му Бог душу прости.

ХОР

ОФИЦИРА: Амин!

ДОКТОР: *(Тихо, Пуковнику)*

Господине Пуковниче, како је могуће да од пет метака у шест рупа, игла заредом двапут удари у празно?

ПУКОВНИК: Зашто вас то чуди, Докторе?

ДОКТОР: Противи се закону вероватноће.

ПУКОВНИК: Ми нисмо чули за тај закон. У Србији метак увек добије онај коме је и намењен.

Зџџамњење

ЦРНО – БЕЛИ СОНГ

Политика вам је игра проста,
Једном мало, другом доста.
Један црни, други бели,
Шта би више па ви хтели?

Потез обично повуче бели,
У пакао жели црног да пресели.
Црни се не да, бори се и стење,
На крају одлучи јавно мњење.

И тако, након мало гњаваже,
Промене се места и ствар замаже.

Ал' како се бојом радило безвезе,
Пропадоше наше историјске тезе.
Противници црно-бели и до јуче живи,
Тек, непажњом неком постадоше сиви.

ШЕСТА СЛИКА

Краљевска сиваваћа соба. Ноћ. Краљица је у сиваваћици, на молићиви. Краљ сивава. Хрче.

КРАЉИЦА: Драги Боже, обраћам ти се последњи пут из ове примитивне и заостале средине. Мој балон је готов и су-тра одлазим заувек. Знаш, осуђујеш ме што сам се удала из користољубља. Али, чега ту има лошег? Не рађа се свако ко Краљица. Све сам у животу постигла личним залагањем.

Никада ме овде нису хтели. Све што овај народ уме јесте да пије и да се бије за слободу. Увек га прво неко прегазе за три дана, а он после годинама ратује.

Издржала бих ја све то. Али, живот је постао непо-ношљив, а Државна каса све празнија. Мислим да у њој више нема ничега. Ја сам узела само пола, иако ми припада много више. Другу половину је већ неко пре мене покупио... Да ли се кајем? Не, немам за шта да се кајем. Провела сам године у безуспешном на-стојању да се допаднем овом народу. Заслужила сам макар мрвицу поштовања, а добила сам... али, сада све то више није ни важно.

Не желим да се светим. Одлазим, јер се овде више не може живети. Краљ је луд, а народ је још луђи. Не зна се ко пије, а ко плаћа. За коју годину, ако се ништа не промени, од ове земље неће остати ни камен на камену. Зашто да чекам? Желим да одем. Морам да одем.

Дуго сам размишљала: куда? Понећу толико блага да ћу моћи да живим било где. Која је то земља довољно далеко од Србије, на супротној страни глобуса?... А, онда сам одлучила да се препустим ветру. Надам се да ће ме одувати тамо где треба. Нека ме баци и у Океан.. Свеједно. Сигурна сам да се Океан нигде не укршта са Савом и Дунавом!...

Краљица се завуче у кревет и легне поред Краља. Са свих сиврана почину да доиру лиријурђијски звуци хорског певања. Враћа се оијворе и на сцену зруне рефлекторски свој свејлосици. Улазе Пуковник и Официри са уздигнућим сабљама. За њима се на враћима појави и Доктор, сиванских обележја, у црно огрјачу. Официри шри иућа у ијакциу певања, сиуицијау и дижу сабље на засилоз Краља и Краљицу, као да врше обред целивања. Заицим иодићну сабље у вис.

Из шог крућа, из брачног кревета, иуи неба се диже ировидна ила-сична кућа са ембрионом нерођеног ирсцилонаследника Србије.

СЕДМА СЛИКА

Маркова соба. Марко и Соња. Од доле, из кафане, дойиру звуци њијанке и њокоји глас: "Хоћемо њеваљку, њеваљку...!" Марко не исђуишђа флашу из рке.

- СОЊА: Докле мислиш да пијеш?
- МАРКО: Треба прославити, Соња. Од данас све почиње. Нови живот. Нова будућност, мада, јеби га, свака је будућност нова... Но, свеједно, важно је да ће од данас све главне улоге бити твоје. Моћи ћеш да глумиш, да режираш, да пишеш позоришне комаде и позоришне критике истовремено, а сви ће громко аплаудирати дивећи се твом раскошном таленту. То си одувек желела, Соња, зар не? А моја дична мајка је хтела да ме пошаље на границу да се бијем с Арнаутима! Хаха, упозорио сам је да је касно за такав маневар!
- СОЊА: Марко, хоћу ли заиста добијате главне улоге?
- МАРКО: Не главне – све улоге!
- СОЊА: Онда је време да озбиљно поразговарамо о нашој будућности.
- МАРКО: О чијој будућности?
- СОЊА: О твојој и мојој.
- МАРКО: Соња, не могу сад. Видиш да сам пијан.
- СОЊА: Увек си пијан. Докле ти мислиш да овако живимо?
- МАРКО: Шта не ваља?
- СОЊА: Све не ваља! И зато ћемо од данас све да променимо! Из фундамента.
- ГЛАС: *(Off)*
Певаљка, где је певаљка... ?!
- СОЊА: Чујеш ли га? Кад сиђемо, има том типу да разбијеш нос!
- МАРКО: Чекај, Соња, полако...
- СОЊА: Доста сам те чекала! Дала сам ти најбоље године своје младости, а сада, када си коначно постао неко и нешто, хоћу од тога да имам и неку корист, да ли ти је то јасно?

МАРКО: Боже, да сам знао да ће ме прогласити за хероја, не бих га први...

СОЊА: Аха, значи, признајеш да си био први?

МАРКО: Оклизнуо сам се на краљичине папуче, схваташ? Нисам имао куд и пао сам сабљом на њега!

СОЊА: То не мења на ствари. Није важно како, него ко је? “Поручник Марко Јовановић, чијим је ударцем сабље срушена тиранија у Србији!” То ће сигурно красно да изгледа у новинама.

МАРКО: Соња, не сери више.

СОЊА: Узгред, мораћеш да промениш тај речник. Када будемо ишли на пријеме...

Каролина бане на врати!

КАРОЛИНА: Хајде, Соња, шта чекаш? Пуна је кафана.

СОЊА: Оппростите, јесте ли ви куцали?

КАРОЛИНА: Марко, шта јој је? Да ли је болесна?

МАРКО: Нисам одавде.

СОЊА: Будите љубазни да изађете, те приликом поновног уласка, изволите куцати о врата.

КАРОЛИНА: Соња, јеси ли ти пијана?

СОЊА: Жао ми је.

КАРОЛИНА: Будибогснама...

Каролина изађе. “Закуца” на врати њаквом силином да ова само што не излети из лежишта.

СОЊА: Антр... !

КАРОЛИНА: Силази доле, одавно нисам имала овакав промет.

СОЊА: Кеске ву жаленте?

КАРОЛИНА: Соњице, хоћеш већу плату? У реду, договорићемо се.

СОЊА: Више не певам. Од данас сам глумица. Свршено је с тезгама.

КАРОЛИНА: Ма, шта кажеш? Од чега ћеш да живиш?

СОЊА: Од врхунских креација, шер Каролин... А нисам вам казала главну ствар. Марко ће да постане генерал.

КАРОЛИНА: Марко?

- МАРКО: *(Иронично)*
Соња је све средила.
- КАРОЛИНА: Овде ће неко некога добро средити... Соња, Соњице, у реду, не певаш више. Али, хоћеш ли само још ово једно вече, мени за љубав?
- СОЊА: Па д'кестион.
- КАРОЛИНА: А... ?
- ГЛАС: *(Off)*
Песму, јебо вас бог!
- КАРОЛИНА: *(Љуби је)*
Соњице, срце...
- СОЊА: Престани, о боже, мон дј... Кажем, изузетно бих могла, онако из пријатељства да за посетиоце вашег локала изведем краћи уметнички програм "Београд ноћу".
- КАРОЛИНА: Уф, хвала богу. Чекамо те, Соњице!
(Изађе)
- СОЊА: Опрост, драги, морам да се припремим за наступ.
Соња изађе. Уђе Владимир.
- ВЛАДИМИР: Где си, Марко, сви се доле распитују за тебе?
- МАРКО: Баш добро што си навратио.
- ВЛАДИМИР: Хеј, немој да будеш тако ироничан. Посао је обављен, заслужили смо медаље.
- МАРКО: Гаврило није заслужио.
- ВЛАДИМИР: Нисам могао ништа за њега да учиним.
- МАРКО: Осипамо се, капетане. Питам се: ко ће отпасти у следећем дељењу карата?
- ВЛАДИМИР: Нема више пучева у Србији, драги мој. Наступа златно доба.
- МАРКО: Зашто причаш да сам ја први убо Краља?
- ВЛАДИМИР: Зар ниси?
- МАРКО: Видео си како се то догодило.
- ВЛАДИМИР: Видео сам: ти си био први.
- МАРКО: Шта ти имаш од тога?

- ВЛАДИМИР: Истина се не може сакрити.
- МАРКО: Убеђен си да и та карта добија?
- ВЛАДИМИР: Она је адут. Једноставно је: ти си био први, а ја сам први који је о томе проговорио. Добро је и за мене и за тебе. Ако се ствари промене, ти остајеш први, јер се дело не да променити, а речи су... ветар.
- МАРКО: Зашто си се ти, заправо, упустио у ову заверу?
- ВЛАДИМИР: Једном сам ти рекао: важна је *иџра*.
- МАРКО: Убили смо Краља, довешћемо новог?
- ВЛАДИМИР: Тачно. Почиње нови круг.
- МАРКО: Неко ће морати да отпадне. Ко? Пуковник?
- ВЛАДИМИР: Можда, касније.
- МАРКО: А, потом?
- ВЛАДИМИР: Потом, редом.
- МАРКО: Ко ће остати?
- ВЛАДИМИР: Мислиш: ко ће преостати? Не знам. Све зависи од распореда играча.
- МАРКО: Значи, почиње нова игра у Србији?
- ВЛАДИМИР: Игра никад не престаје.
- МАРКО: Можда овај народ више не жели да се неко коцка с његовом судбином?
- ВЛАДИМИР: Народ? Који народ...?

Зайамњење

ОСМА СЛИКА

Кафана “Код кржаве секире”. Теревенка и ошшїе весеље. Ту су Пуковник са оґромном шубом лейка, Марко и Владимир, Каролина, Хоровођа и Хор официра. Чују се драђачевске шрубе неґде найољу.

ПУКОВНИК: Браћо официри, знате ли ко је пред нама?

ХОР: Поручник Јовановић!

ПУКОВНИК: Знате ли ко је први провалио у краљеву спаваћу собу?

ХОР: Поручник Јовановић!

ПУКОВНИК: Ко је први убо Краља?

ХОР: Поручник Јовановић!

ПУКОВНИК: Ко је херој над херојима?

ХОР: Поручник Јовановић!

ПУКОВНИК: Шта поручнику Јовановићу следује за показане заслуге?

ХОР: Поручник Јовановић!

ПУКОВНИК: Чин, тиквани, чин!

ХОР: Поручник Јовановић!

ПУКОВНИК: Честитам, капетане!

ХОР: Урааа... !

Појави се Соња, сїремна за насїуї. Поїне се на сїо, сви засїтану у шичекивању неке урнебесне пїесме... али, она извуче из недара малу књижицу, поклони се и почне да чїїа.

СОЊА: Ђура Јакшић, “Сеоба Србаља”:

“Стој, народе!

Не мичи се са места овога.

Изађите, седе старешине.

Мудрим збором потврдит’ истину,

Да од ове лепше земље нема,

Ол’ милија негде отачаства!

Стој, народе!

А ти Вуче сабљу у ножнице!

И пре него крв потече српска,

Највеће ћу жртве учинити.

Ево, ја се жртвујем народу;

Живот дајем, дајем љубав своју,

Теби земљу прадедовску дајем,
 Да те речцом једном усрећим:
 Ту да останемо!

Официри ћочну да нежодују и да звижде.

ПРВИ

ОФИЦИР: Нећемо декламацију!

ДРУГИ

ОФИЦИР: Песму!

ТРЕЋИ

ОФИЦИР: Са “олујом”... !

Грмну драгачевске ћирубе. Соњу ћолако ухваћи ајмосфера и ћочне да ћева. Када хор викне “олуја” она задижне сукњу, шћио официри ћројраће урнебесом. Уђе Ана.

АНА: Марко, јел’ то истина?

МАРКО: Које, мајко?

АНА: Да си га ти убио?

МАРКО: Општа ствар, мајко.

АНА: Каква општа ствар? Упропастио си ми живот!

МАРКО: А какав је био твој живот?

АНА: Ти си пијана будала! Знаш ли да су ми одузели пасош?

МАРКО: Како... ?

АНА: Рећи ћути зашто си их убио: да би мајку која те је родила могли да стрпају затвор!

Поред њих, “дувајући лејак”, ћрође Пуковник.

МАРКО: Господине Пуковниче, зашто су мојој мајци одузели пасош?

ПУКОВНИК: Ооо, господине капетане, одакле вас?

МАРКО: Нешто сам вас питао, господине Пуковниче?

ПУКОВНИК: Вашој мајци, пасош?... Ад, да, госпођи Јовановић. Ради рутинске провере, ништа више.

МАРКО: Какве провере? Њене везе с Краљем нису биле политичке природе.

ПУКОВНИК: Господине капетане, знате како је, после оваквих догађаја треба, јел’ те, све испитати.

МАРКО: Она је била његова љубавница, а не министар финансија!

ПУКОВНИК: Не улазим у то...

МАРКО: Уђите! Ја сам убио двоје људи да би сте ви постали генерал!

ПУКОВНИК: О, па и ви сте нешто уђарили, господине капетане.

АНА Ви сте говнар, пуковниче, а што је најгоре, постаћете генерал, али ћете говнар увек остаги.

ПУКОВНИК: Ма, ајдете, госпођо Јовановић, немојте да сте на крај срца, дуните мало лепка, нова власт части...
(Оде даље "дувајући лејак")

Веселе се насћаваља. Марко погледа око себе, а онда приђе Соња која игра на сцолау.

МАРКО: Соња, песму! Песму за српске официре!

ХОР: Тако је, песму, капетане!

МАРКО: Песму, Соња, ову ноћ историја мора да запамти!

ХОР: Браво, живели... !

МАРКО: Нека се зна када је Србија срушила тиранију!

ХОРОВОЂА: Живео капетан Јовановић!

ХОР: Живео!

ХОРОВОЂА: Живео VI пук Драгачевске дивизије!

ХОР: Живео!

МАРКО: Песму, Соња!

Веселе достиже усијање. Уђу Доктор и Каролина па се извоје на сцрану.

ДОКТОР: Наш посао је завршен. Сутра ћемо напустити Србију... Што се тиче "Крваве секире", биће онако како смо се договорили.

КАРОЛИНА: Разумем, господине Докторе.

ДОКТОР: *(Гледа зачуђено око себе)*

Чудан народ, лако се хвата за сабљу... Шта мислите, Каролина, када би се сјединили наша памет и њихова храброст, какав би се народ добио?

КАРОЛИНА: Могу вам рећи: никакав, Докторе.

ДОКТОР: Зашто?

КАРОЛИНА: Тај би народ убрзо појео самога себе.

Музика, јесма и покрећи глумца слабе. Полагано зашамњење.

Ошамњење. Тишина. Сви леже по сцени мртви њијани. Сјавају. Над "Крвавом секиром" појављује се Краљичин леишећи балон у коме су душе убијених: Краља, Краљице и поручника Гаврила, који ујравља балоном.

КРАЉИЦА: Краљу мој, погледај: сви су доле.

КРАЉ: И пуковник?

КРАЉИЦА: И он.

КРАЉ: Шта раде?

КРАЉИЦА: Спавају.

КРАЉ: Поручниче, подигните балон.

КРАЉИЦА: Чекај, још мало.

КРАЉ: Немамо времена, драга. Ускоро ће да сване.

КРАЉИЦА: Ипак ми је жао што одлазимо.

КРАЉ: Зашто? Нико те овде није волео.

КРАЉИЦА: Знам, али, све је могло да буде другачије...

ГАВРИЛО: Хиљаду метара, Ваше величанство.

КРАЉ: Крећемо, поручниче.

ГАВРИЛО: Куда, Ваше величанство?

КРАЉ: Напред, у будућност.

КРАЉИЦА: Чекај... Видим зло. Видим нове ратове, страдања људи. Видим некакву нову, чудну државу; па опет ратове, патње, распад и те државе. Онда поново ратови, па опет прогони и убиства српских владара...

КРАЉ: Али, драга, зар то нисмо оставили за собом, у прошлости?

КРАЉИЦА: Не знам. Али, видим јасно, као некакву позоришну представу.

КРАЉ: А, видиш ли Србију? Шта ће бити с њом?... Краљице, зашто ћутиш?

ГАВРИЛО: Три хиљаде метара, Ваше величанство.

КРАЉ: Крени, поручниче.

ГАВРИЛО: Куда, Ваше величанство?

КРАЉ: Према Сунцу.

ГАВРИЛО: Али, свуда је мрак. Сунце још није изашло.

КРАЉ: Само ти вози, поручниче. Оно ће се већ однекуд појавити.

Зашамњење.

СОНГ О КРУЖНИЦИ
(завршни)

Једне ноћи, пред неко погубљење,
Целата главног мучио је зуб.
Време се вукло, споро као змија,
заб'о је шестар и повук'о круг.

Кружница кружи у круг.
Извуци сабљу, остави плуг.
У подвиге нове, време зове,
Кружница кружи у круг.

Давно је целат скопио очи,
Жртвино име из списка неста.
Остаде отад, на затворској греди,
Све до наших дана, чудна арабеска.

Кружница кружи у круг.
Извуци сабљу, остави плуг.
У подвиге нове, време зове,
Кружница кружи у круг.

У историји тако, целат и жртва,
По истој стази једнако се крећу.
Час је жртва напред, целат јој прилази,
Час целату жртва примиче се с леђа.

Кружница кружи у круг.
Извуци сабљу, остави плуг.
У подвиге нове, време зове,
Кружница кружи у круг.

КРАЈ